

En tredje skattesänkning för Sveriges pensionärer

Sverige ser ut att ha klarat sig igenom finanskrisen bättre än många andra länder. Aktiva insatser för jobben och välfärden, tillsammans med ansvarstagande för de offentliga finanserna, utgör fortsatt viktiga delar i arbetet framåt. När vi nu stakar ut Sveriges väg ur krisen vill vi också att de som drabbats hårdare än andra ska få del av förbättringarna. Så vill vi hålla samman Sverige.

I dag har regeringen presenterat en överenskommelse som innebär en tredje skattesänkning för Sveriges pensionärer. Reformen innebär en skattesänkning om totalt 5 miljarder kronor som kommer alla pensionärer till del. Överenskommelsen presenterades då Fredrik Reinfeldt, Maud Olofsson, Jan Björklund och Göran Hägglund gemensamt besökte Huskvarna.

Skattelättnaden gäller för alla dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och betalar skatt. Skattesänkningen föreslås gälla från den 1 januari 2011. Med tidigare skattelättnader har regeringen härmed sänkt skatterna för pensionärer med ca 10,5 miljarder kronor sedan 2006.

Förslaget innebär för en ensamstående pensionär med full garantipension, född 1937 eller tidigare, en skattesänkning på ca 1 200-1 400 kronor per år beroende på kommunalskattenivå. För en pensionär med 150 000 kronor i inkomst innebär förslaget en skattesänkning på ca 2 400-2 800 kronor per år beroende på kommunalskattenivå.

Tillsammans med de två tidigare skattesänkningarna innebär detta för en ensamstående pensionär med full garantipension, född 1937 eller tidigare, en sammanlagd skattesänkning på ca 4 500-5 400 kronor per år, beroende på kommunalskattenivå. För en pensionär med 150 000 kronor i inkomst innebär den samlade skattelättnaden ca 4 900-5 800 kronor per år beroende på kommunalskattenivå.

Bakgrund

Sverige har klarat sig genom den ekonomiska krisen relativt väl. Det finns samtidigt grupper i samhället som drabbats hårdare än andra. En sådan grupp är pensionärerna. Till följd av den automatiska balanseringen i ålderspensionssystemet och den svaga utvecklingen av inkomstindex har deras inkomster minskat 2010. Även för 2011 förväntas de inkomstrelaterade pensionerna minska. Tidigast 2013 kommer inkomstpensionerna överstiga 2009 års nominella nivå.

För att förbättra välfärden för Sveriges 1,7 miljoner pensionärer finns starka skäl att bygga vidare på de skattesänkningar för pensionärer som alliansregeringen genomförde 2009 och 2010. Genom det förslag som nu presenteras sänks skatten återigen för alla som fyllt 65 år vid beskattningsåret 2011 års ingång.

Den viktigaste grunden för att förbättra pensionärens marginaler är fortfarande att fler människor arbetar. När fler kommer i jobb, utanförskapet minskar och inkomsterna förbättras gynnas även dagens pensionärer, då pensionerna i ålderspensionssystemet bland annat är knutna till hur genomsnittsinkomsten utvecklas.

Förslagets utformning

Det tredje steget i sänkt skatt för Sveriges pensionärer sker genom ett förhöjt grundavdrag för personer fyllda 65 år. Reformen har en offentligfinansierad kostnad på 5 miljarder kronor och föreslås träda i kraft den första januari 2011. Skattelättnaden innebär att skatten sänks med mellan 1 och 2 procent av bruttoinkomsten för de flesta pensionärer.

Tabell 1 Skattesänkning i kronor per år genom det ytterligare förhöjda grundavdraget för personer som är 65 år eller äldre vid olika inkomstnivåer och genomsnittlig kommunalskattenivå

	Kommunalskatt (%)
	Medel
Inkomstnivå, kronor per år	(31,56)
Låg inkomst, 50 000	252
Garantipensionär, född 1938 eller senare:	
- Gift/sammanboende, 81 500	1 010
- Ensamstående, 91 367	1 231
Garantipensionär, född 1937 eller tidigare:	
- Gift/sammanboende, 83 349	1 041
- Ensamstående, 93 573	1 294
150 000	2 619
200 000	3 945
300 000	4 292
400 000	4 229
500 000	2 269

Förslaget innebär att det totala grundavdraget för personer fyllda 65 år beskattningsåret 2011 kommer att uppgå till samma belopp som den taxerade förvärvsinkomsten upp till 40 000 kronor. För inkomster mellan 40 000–164 300 kronor trappas avdraget upp till som mest 49 400 kronor. Mellan 164 300–206 700 kronor är avdraget 49 400 kronor. För inkomster mellan 206 700–515 700 kronor reduceras avdraget med 90 kronor per 1 000 kronor i ökad taxerad förvärvsinkomst. För inkomster över 515 700 kronor blir grundavdraget 21 500 kronor.

Lägger man samman det tredje steget i sänkt skatt för Sveriges pensionärer med de två tidigare innebär det att pensionärerna sedan 2006 fått tydliga skattesänkningar.

Tabell 2 Total skattesänkning i kronor per år till följd av det förhöjda grundavdraget (steg 1 och 2) och aviserat förslag (steg 3) för olika inkomstnivåer vid genomsnittlig kommunalskatt (31,56 procent).

Inkomstnivå, kronor per år.	Total skattesänkning, kronor per år.	Total skattesänkning som andel (%) av inkomsten
Låg inkomst, 50 000	6 659	13,3
Garantipensionär, född 1938 eller senare:		
-Gift/sammanboende, 81 500	5 428	6,7
-Ensamstående, 91 367	5 018	5,5
Garantipensionär, född 1937 eller tidigare:		
-Gift/sammanboende, 83 349	5 334	6,4
-Ensamstående, 91 573	4 955	5,3
150 000	5 334	3,6
200 000	7 259	3,6
300 000	7 764	2,6
400 000	6 963	1,7
500 000	5 362	1,1

Källa: Finansdepartementet

För de med låga inkomster under de aktiva åren leder reglerna för garantipension, bostadstillägg och skatter sammantagna till väldigt höga margineffekter för intjänande av pension. Upp till en framtida inkomstpension om drygt 190 000 kronor kan margineffekten i vissa fall vara över 80 procent, d v s av 1000 kronor i intjänad pension får personen behålla mindre än 200 kronor.

I dagsläget har en majoritet av pensionärerna en inkomst på 190 000 kronor eller lägre. Det är viktigt att inte försämra incitamenten till arbete i skattesystemet. Därför är förslaget utformat för att sänka margineffekterna något. I kronor räknat stiger skattesänkningen med inkomsten upp till relativt höga inkomster och stärker därmed incitamenten att arbeta.

De inkomstrelaterade pensionerna beräknas minska något även 2011. Garantipensionerna förväntas omvänt öka då prisbasbeloppet de baseras på enligt nuvarande prognos räknas upp från 42 400 kronor 2010 till

42 900 kronor 2011. Förslaget ger en större skattesänkning till dem som drabbas hårdast av balanseringen av ålderspensionssystemet. Till- sammans med förväntade pensionsförändringar innebär förslaget också att de med lägst inkomster får de största nettoinkomstökningarna 2011.

Tabellen nedan visar hur stor andel av pensionärerna som får minskad eller höjd disponibel inkomst 2011 jämfört med 2010. Siffrorna redovisas för en situation utan och med skattesänkningen. I beräkningarna antas att inkomstpensionerna sjunker med 2,9 procent medan garantipensionerna antas stiga med 1,2 procent.

Tabell 3 Höjd eller minskad disponibel inkomst 2010 – 2011

	Antal	Andel
Hela populationen	1 714 000	100%
Utan Skattesänkningen		
Höjd	133 000	7,8%
Minskad	1 432 000	83,6%
Oförändrat	148 000	8,6 %
Med Skattesänkningen		
Höjd	1 449 000	84,6%
Minskad	147 000	8,6%
Oförändrat	118 000	6,9%

Med dessa prognoser får merparten av pensionärerna minskad disponibel inkomst vid gällande regler, endast garantipensionärerna får höjd. Om hänsyn tas till skattesänkningen sjunker däremot andelen som riskerar minskad disponibel inkomst mellan 2010 och 2011 från 84 procent till 8,6 procent. Andelen som för höjd disponibel inkomst ökar samtidigt från 7,8 procent till 84,6 procent.

Skattelättnad med ett förhöjt grundavdrag för personer som fyllt 65

Någon form av grundavdrag har funnits i skattelagstiftningen sedan lång tid tillbaka. Avdragets syfte är främst att lindra beskattningen för människor med låga inkomster. Parallellt med det generella grundavdraget som funnits under många år fanns det tidigare ett särskilt grundavdrag för pensionärer. Det avskaffades fr.o.m. den 1 januari 2003 som en del i pensionsreformen och ersattes med en bruttoanpassad, och därmed högre, pension. Pensionärerna fick då samma grundavdrag som förvärvsaktiva.

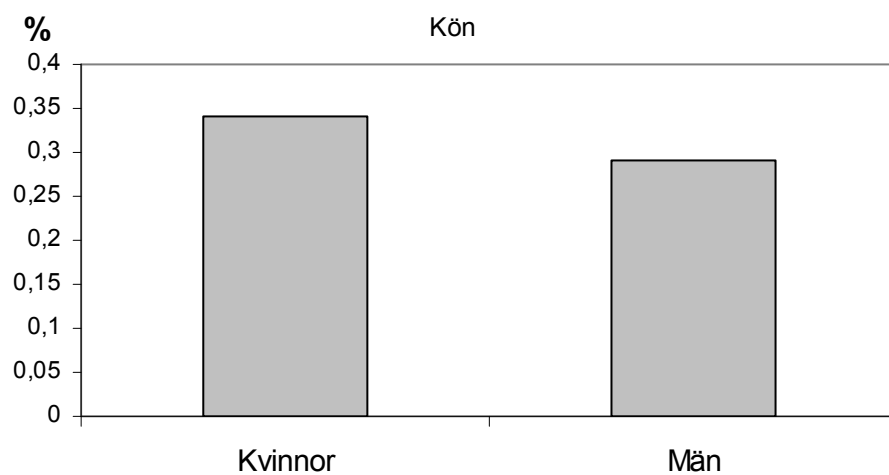
2009 införde alliansregeringen ett förhöjt grundavdrag för majoriteten av de personer som har fyllt 65 år, 2010 höjdes grundavdraget ytterligare och nu höjs det igen. Det förhöjda grundavdraget innebär att personer som har fyllt 65 år vid årets ingång får ett högre grundavdrag än andra grupper. Det betyder att denna grupp inte behöver betala skatt på hela sin inkomst utan bara på den del som blir kvar när man har räknat bort grundavdraget samt den nya skattelättnaden i form av förhöjt grundavdrag.

En satsning för ökad trygghet och rättvisa

Förslaget om ytterligare sänkt skatt för pensionärer är en viktig reform för att skapa ekonomisk trygghet, men även en viktig rättvisereform. Kvinnor har i större utsträckning än män låg pension till följd av att kvinnor oftare arbetat deltid eller förvärvsarbetat under färre år. Kvinnor lever också längre än män. Det förhöjda grundavdraget och den nu aktuella utvidgningen av detsamma innebär ytterligare skattelättnader för både kvinnor och män, men kommer att gynna kvinnor i något större utsträckning än män.

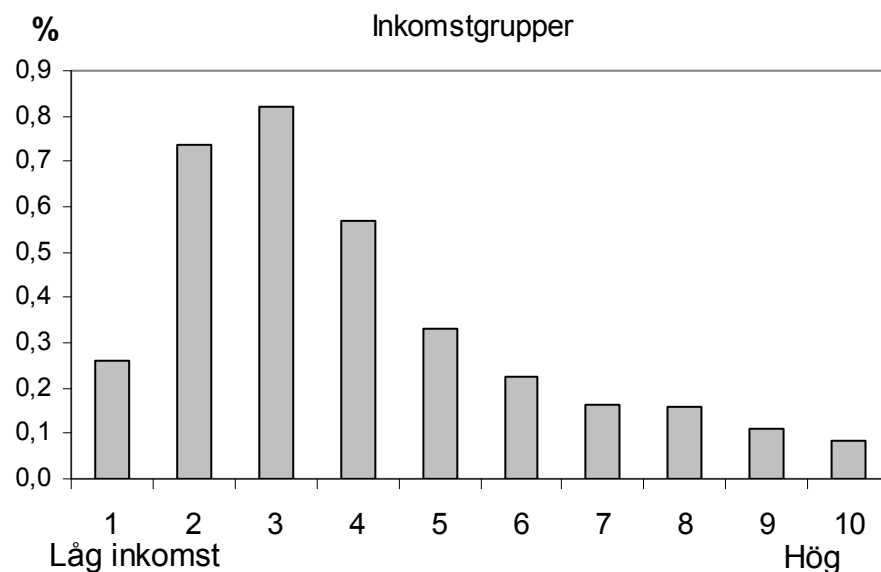
Figuren nedan visar ökningen av justerad disponibel inkomst till följd av utvidgningen av det förhöjda grundavdraget uppdelat på kön. Förslaget innebär således att den ekonomiska jämställdheten förbättras.

Figur 1 Fördelningseffekter mellan könen, hela befolkningen.

Sett över hela befolkningen har förslaget en god fördelningseffekt, se Figur 2.

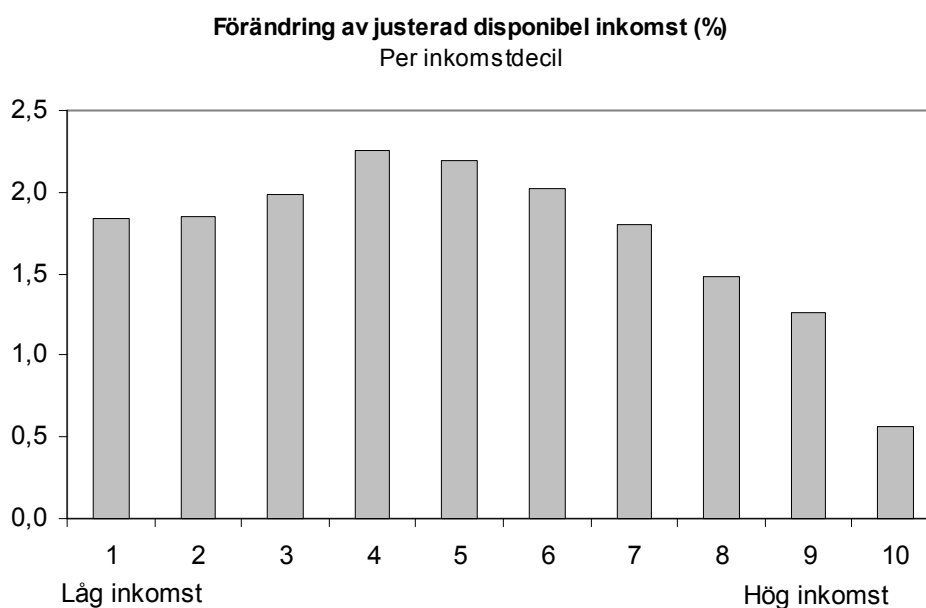
Figur 2 Fördelningseffekter för hela befolkningen efter inkomstgrupper.

Största ökningen av justerad disponibel inkomst fås i inkomstdecil tre och den lägsta ökningen ges till de med högst inkomster. Den goda fördelningsprofilen beror dels på att skattesänkningen är procentuellt större för lägre inkomster, dels på att de som är 65 år eller äldre generellt har lägre inkomster än de under 65.

Ser man till fördelningseffekterna för personer som är 65 år eller äldre blir fördelningsprofilen jämnare. Störst förändring ges nu i den fjärde inkomstdecilen och minst för de med högst inkomster.

Figur 3 Fördelningseffekter för personer 65 år eller äldre.

Alliansregeringens reformer för Sveriges äldre

Alliansregeringen har genomfört ett antal reformer till stöd för Sveriges äldre under mandatperioden. Bostadstilläggen har förstärkts, satsningar har gjorts och görs för att stärka kvalitén i äldreomsorgen, för att fler äldre ska få tillgång till ett anpassat boende samt möjlighet att välja utförare inom äldreomsorgen. Lagen om valfrihet ska ge kommunerna ökade möjligheter att ge alla rätt att välja hemtjänst och särskilt boende.

Dessutom har reformer genomförts till stöd för de äldre som väljer att arbeta även efter sin pensionsålder. Arbetsgivare som anställer pensionärer har också befriats från den särskilda löneskatten, vilket ökar äldres möjligheter att få jobb. 2009 sänktes skatten för 90 procent av pensionärerna, genom ett förhöjt grundavdrag, som gav en pensionär med ingen eller låg inkomstpension 2 300–3 500 kronor per år. 2010 sänktes skatten för alla personer som fyllt 65 och som betalar skatt.

Redan genomförda reformer under mandatperioden

- Höjt grundavdrag steg 1 för pensionärer (totalt cirka 2 mdkr kronor per år)
- Höjt grundavdrag steg 2 för pensionärer (totalt cirka 3,5 mdkr per år)
- Höjt äldreförsörjningsstöd (ÄFS) och särskilt bostadstillägg till pensionärer (SBTP)
- Höjt förbehållsbelopp vid fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen
- Extra stort jobbskatteavdrag för personer över 65 år
- Slopad särskild löneskatt (billigare att anställa)
- Höjd bostadskostnadsgräns för bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd för den som är 65 år eller äldre
- Fritt val inom äldreomsorgen
- Nationell värdegrund inom äldreomsorgen
- Förbättrat anhörigstöd
- Tandvårdsreform
- Slopad statlig fastighetsskatt
- Begränsningsregeln i fastighetsskatten behålls för pensionärer
- Slopad förmögenhetsskatt